

Småskalig ekologisk odling

oktober 2017 - september 2018

Kursinnehåll och preliminär planering

Färnebo
folkhögskola
www.farnebo.se

Vem ska läsa kursen?

Kursen vänder sig till dem som vill lära sig mer om ekologisk grönsaksodling i teori och praktik. Den vänder sig till dem som vill odla i lite större skala för egen självförsörjning och/eller till dem som vill arbeta med grönsaksodling och sälja sina produkter till en vidare marknad. Den vänder sig också till dem som är intresserade av ekologiska helhetsperspektiv och på vilket sätt lokal och småskalig livsmedelsproduktion kan bidra till ett hållbarare samhälle.

Kursinnehåll

Kursen behandlar ekologisk odling i lite större skala där man får lära sig de hantverksmässiga grunderna för att lyckas som ekologisk odlare. Vi lär oss grundläggande odlingsteori, trädgårdsplanering, förkultivering, sådd- och plantering, ogräshantering, skörd, ekonomi och småföretagande, försäljning, lagring och förädling av olika produkter. Även om fokus ligger på ekologisk odling av grönsaker så behandlar kursen också en del andra aspekter som leder mot ökad självförsörjning; t.ex. bakning, förädling och djurhållning (både av getter och höns), m.m.

Kursens teoretiska delar utförs till stor del på distans. Teorin behandlar både odlingskunskap, humanekologi, permakultur, ekonomi och regler för ekologisk odling.

Kursens praktiska delar sker på våra gemensamma träffar. Nio träffar sker hos Alsike Trädgård utanför Knivsta och två sker i skolans lokaler i Österfärnebo. Alsike Trädgård driver en ekologisk frilandsodling på en hektar som är certifierad av KRAV. De säljer sina grönsaker via ett prenumerationssystem till privata kunder, på Bondens egen marknad i Uppsala och till en del grossister.

Ett projektarbete ingår i kursen, exempel på projekt kan vara:

- Hur kan jag/vi själv odla för att bli självförsörjande
- Hur startar jag/vi ett eget företag som säljer ekologiska grönsaker
- Planera en egen trädgård efter ekologiska principer
- Hur kan jag förädla mina grönsaker till inläggningar och mjölksyring
- Hur kan jag få min kommun att inhandla mer närodlad och ekologisk mat

Arbetsformer

Träffarna är till stor del praktiskt inriktade. Här står arbete i kallväxthus, bänkgård och grönsaksfält i fokus. Vi tror att det bästa sättet att lära sig ekologisk odling är att själv få praktisera och utföra alla odlingens moment. Den praktiska kunskapen kan sedan återkopplas till den teoretiska för en mer fördjupad förståelse. Oftast finns många olika arbetsuppgifter så arbete i större och mindre grupper är vanligt. Vi kanske behöver snickra nya såbänkar, så salladsfrön, dra bevattning och rusta upp matkällaren under en och samma dag. Då är det viktigt att rotera arbetsuppgifterna så att alla får prova de olika sysslorna.

Mellan träffarna sker litteraturstudier med hemuppgifter samt arbete med ett eget projekt. Vi kommer använda oss av Facebook (en sluten grupp) för kommunikation mellan träffarna.

Preliminär planering

Oktober (14 - 15 okt 2017) Alsike Trädgård

Kursstart. Presentation av kurs och deltagare.
Föreläsning om ekologisk odling och självförsörjning
Fältvandring och arbete med skörd av grönsaker
Genomgång av litteratur och eget projekt arbete

November (11 - 12 nov 2017) Färnebo folkhögskola

Att förädla och förvara grönsaker i teori och praktik
Föreläsning om humanekologi och permakultur
Föreläsning: Växtföljd, grüngödsel och växtnäingsförsörjning.
Småskalig mattillverkning i teori och praktik: Grönsaker
Utdelning av hemuppgifter att göra till mötet i februari

Februari (3 - 4 feb 2018) Färnebo folkhögskola

Föreläsning: Kan man leva på att vara ekologisk odlare; visioner och möjligheter. Om ekonomi, eget företag och regler för ekologisk odling.
Föreläsning: Bekämpa sjukdomar och skadedjur
Att planera sina odlingar: Egen hemuppgift
Småskalig mattillverkning i teori och praktik: Bröd

Mars (3 - 4 mars 2018) Alsike Trädgård

Föreläsning: Såjord och plantering
Arbete med sådd av olika kulturer som purjolök, selleri etc.
Snickeri, byggande och renovering
Småskalig mattillverkning i teori och praktik: Getost och osttillverkning

April (7 - 8 april 2018) Alsike Trädgård

Arbete med sådd av olika kulturer som sallat, fänkål, kål, tomat etc i växthus och bänk
Föreläsning: Att arbeta med växthus och bänkgårdsodling
Småskalig mattillverkning i teori och praktik: Höns

Maj (12 - 13 maj 2018) Alsike Trädgård

Föreläsning: Lokal matproduktion; exempel Bondens egen marknad
Föreläsning: Jordbearbetning, bevattning och sådd/plantering på friland
Arbete med sådd och plantering på friland.
Arbete med bevattning.

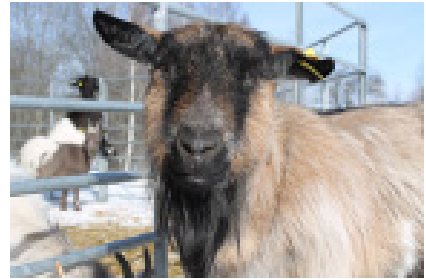

Alla foton: Mariann Heikki

Maj (26 - 27 maj 2018) Alsike Trädgård

Arbetshelg 1

Vi arbetar praktiskt med sådd och plantering på friland
Ni anmäler er till en av två arbetshelger

Juni (9 - 10 juni 2018) Alsike Trädgård

Arbetshelg 2

Vi arbetar praktiskt med sådd och plantering på friland
Ni anmäler er till en av två arbetshelger

Juli (21 - 22 juli 2018) Alsike Trädgård

Föreläsning: Ekologisk ogräshantering

Arbete med ogräshantering i lite större skala: test av olika strategier

Småskalig mattillverkning i teori och praktik: Biodling

Augusti (18 - 19 augusti 2018) Alsike Trädgård

Föreläsning: Lokal matproduktion; exempel

Prenumerationssystem på grönsaker

Arbete med skörd och förpackning

September (15 - 16 september 2018) Alsike Trädgård

Skördefest

Vi säljer våra grönsaker i gårdsbutiken

Studiebesök

Kursavslutning

Litteraturlista

Ögren, E. & Bunnvik, C. (red.) 2015. *Ekologisk grönsaksodling på friland. Kurspärm Jordbruksverket. P10.*

Lena Israelsson: *Handbok för köksträdgården*

Runåbergs fröer: *Katalog 2008*

Patrick Whitefield: *Permakultur i ett nötskal*

David Jonstad: *Kollaps - Livet vid civilisationens slut*

Jean-Martin Fortier: *The Market Gardener (eller filmerna på Youtube)*

Stefan Olsson: *Odlarboken (valda delar)*

Bob Flowerdew: *Bekämpa sjukdomar och skadedjur*

+ Kortare artiklar och andra böcker

+ Filmer om odling och självförsörjning etc.

Annan litteratur kan tillkomma.´

Referenslitteratur som är bra att ha:

Bodil Cornell och Inez Backlund: *Mathantverk, Så gör mathantverkaren – Gör det själv*

Boel Sandskär: *Skadegörare i trädgården*

Bengt Weidow: *Ogräs på åker och i trädgård*

Specificerad lista vad gäller artiklarna i pärmen:

Ekologisk grönsaksodling på friland

Följande artiklar skall alla läsa:

Inledande kapitel om kontroll och omställning

Arbetstidsåtgång, 19 sid

Teknik för småskalig grönsaksodling, 27 sid

Växtföljd, 19 sid

Gröngödsling, 35 sid

Växtnäringsförsörjning, 23 sid

Växtnäringsbalans, 23 sid

Makronäringsämnen, 11 sid

Mikronäringsämnen, 15 sid

Ogräsens biologiska egenskaper, 7 sid

Ogräsreglering, 43 sid

Växtskydd, 11 sid

Odling av plantor, 15 sid

Odlingsbeskrivningar, 82 sid

Kvalitet och lagring, 31 sid

Färnebo
folkhögskola
www.farnebo.se

Färnebo Folkhögskola, Färnebovägen 875, 810 20 Österfärnebo
Tel: 0291-202 75, info@farnebo.se

Alsike Trädgård, Alsike Prästgård, 741 92 Knivsta
Tel: 0700-453780, par eklund@alsiketradgard.se

Kostnader

Undervisningen på kursen är kostnadsfri. Kostnader tillkommer för resor, studiebesök, kurslitteratur, boende och mat i samband med helgträffar och studiebesök. Kostnader för mat och boende uppskattas kunna bli ca 550 kr per helg. Kostnader i samband med studiebesök kan uppgå till 800kr. Vid träffarna i Alsike ordnas boende på vandrarhem i Uppsala, Alsike eller Sigtuna. Det är också möjligt att ordna boendet själv.

Studierna kan finansieras med studiemedel från CSN. För mer information, se: www.csn.se

Frågor

Ansvarig lärare på kursen är Pär Eklund. Har ni frågor om kursen kontakta Pär. Ring på mobil 0700-453780 eller skriv mejl till: par.eklund@farnebo.se

Anmälan och antagning till kursen

Ni ansöker till kursen med hjälp av ansökningsblankett och de instruktioner som ni hittar på Färnebo folkhögskolas hemsida: www.farnebo.se

Sista ansökningsdag är 20 juni 2017. Ni får besked om ni kommit in på kursen under juli månad. När kursen är full så upprättas en kölista för eventuella restplatser.

Antagning sker med hjälp av personligt brev där du ska motivera varför du vill gå kursen. Följande erfarenheter är meriterande i antagningsprocessen:

- Tidigare erfarenhet av odling
- Planer på att starta egen yrkesmässig odling
- Att du sökt kursen ett tidigare år
- Stort intresse och kunskap av småskalig livsmedelsproduktion

